

JUSTITSMINISTERIET

Udlændingeafdelingen

Dato:
Kontor: Indfødsretskontoret
Sagsbeh: Trine Priess Sørensen
Sagsnr.: 2012-9300-0004
Dok.: 901790

KOMMENTERET OVERSIGT
over
høringssvar om forslag til lov om statsborgerskabsprøve

I. Høringen

Et udkast til lovforslag har været sendt i høring hos de myndigheder og organisationer mv., der fremgår af pkt. 10 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Justitsministeriet har modtaget høringssvar fra:

Amnesty International, Danes Worldwide, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Flygtningehjælp, Dansk Folkeoplysnings Samråd, Danske Erhvervsakademier, Danske Erhvervsskoler – Bestyrelserne, Danske Erhvervsskoler – Lederne, Danske Handicaporganisationer, Danske Professionshøjskoler, Danske Universiteter, Datatilsynet, Det Danske Akademi, Dokumentations- og rådgivningscentret om Racediskrimination, Domstolsstyrelsen, Foreningen af Ledere ved Danskuddannelser, Institut for Menneskerettigheder, Kommunernes Landsforening, Københavns Byret på vegne af samtlige byretter, Københavns Erhvervsakademi, Landsorganisationen i Danmark, Politiforbundet, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Østre Landsret, Retslægerådet samt Uddannelsesforbundet.

Desuden har Rigsadvokaten telefonisk rettet henvendelse til Justitsministeriet.

Nedenfor er gengivet de væsentligste punkter i de modtagne høringssvar.

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Justitsministeriets kommentarer til høringssvarene er anført i *kursiv*.

II. Høringssvarene

1. Generelt

Dansk Arbejdsgiverforening, Danske Erhvervsakademier, Danske Erhvervsskoler – Bestyrelserne, Danske Erhvervsskoler – Lederne, Danske Professionshøjskoler, Danske Universiteter, Datatilsynet, Domstolsstyrelsen, Kommunernes Landsforening, Københavns Byret på vegne af samtlige byretter, Københavns Erhvervsakademi, Politiforbundet, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Østre Landsret, Retslægerådet samt Rigsadvokaten har ingen bemærkninger til lovforslaget.

Foreningen af Ledere ved Danskuddannelser er på baggrund af erfaringerne med indfødsretsprøven positivt indstillet over for Regeringens forslag om at erstatte indfødsretsprøven med en ny statsborgerskabsprøve. Foreningen hilser især velkommen, at den nye statsborgerskabsprøve i modsætning til den eksisterende indfødsretsprøve vil vægte aktuelle og samfundsrelevante spørgsmål, der relaterer sig til ansøgerens konkrete hverdag som borger i et moderne samfund.

Landsorganisationen i Danmark kan støtte op om forslaget og finder det positivt, at en kommende statsborgerskabsprøve tager udgangspunkt i det hverdagsliv, som borgeren vil møde i samfundet.

Dansk Folkeoplysnings Samråd finder, at den foreslåede statsborgerskabsprøve i højere grad end indfødsretsprøven vil bidrage til det aktive medborgerskab, idet der lægges mere vægt på viden om hverdagsforhold i Danmark og det aktive politiske liv, som borgeren faktisk møder.

Uddannelsesforbundet finder det positivt, at den nye statsborgerskabsprøve vægter aspekter af hverdagslivet og det aktive politiske liv, som møder borgerne i et moderne samfund.

Dansk Flygtningehjælp hæfter sig ved, at statsborgerskabsprøven skal vægte aspekter af det hverdagsliv og det aktive politiske liv, som møder borgerne i et moderne samfund. Dansk Flygtningehjælp er positiv over for denne ændring af indholdet i forhold til den tidligere og nugældende indfødsretsprøve. Dansk Flygtningehjælp finder umiddelbart vægtningen af

nutidigt hverdagsliv og politisk liv mere relevant for et aktivt medborgerskab end indfødsretsprøvens udmøntning af et fokus på historie og kultur.

Institut for Menneskerettigheder anfører, at lovforslaget imødekommer den kritik, der har været fremsat af, at den nugældende vidensprøve (indfødsretsprøven) lægger for megen vægt på viden, som ansøgerne ikke har brug for i dagligdagen.

Dokumentations- og rådgivningscenteret om racediskrimination hilser lovforslaget velkommen.

2. Prøvens indhold, form og sproglige niveau

Dansk Flygtningehjælp finder, at selve prøven er sparsomt beskrevet i lovudkastet, herunder især med hensyn til det nærmere indhold. Dansk Flygtningehjælp forudsætter endvidere, at det sproglige niveau for prøven ikke vil blive højere end niveauet for Prøve i Dansk 2 svarende til det sproglige krav i den nugældende cirkulæreskrivelse om naturalisation. Dansk Flygtningehjælp gør i den forbindelse opmærksom på, at en del af flygtningegruppen vil have yderst vanskeligt ved at opfylde kravet om Prøve i Dansk 2, og at en del flygtninge derfor med dette sprogkrav fortsat vil være udelukket fra at opnå dansk indfødsret. Det er ifølge Dansk Flygtningehjælp derfor vigtigt, at sproget i den kommende statsborgerskabsprøve holdes så enkelt og tilgængeligt som muligt.

Det Danske Akademi anfører, at det nærmere indhold af den påtænkte statsborgerskabsprøve hverken er beskrevet i selve forslaget eller i de dertil knyttede bemærkninger, og at det er vanskeligt at mene noget om formuleringen ”aspekter af det hverdagsliv og det aktive politiske liv, som møder borgerne i et moderne samfund”. Det Danske Akademi finder dog formuleringen uheldig. Det Danske Akademi anfører endvidere, at prøvetiden på 45 minutter måske er i underkanten, men at det naturligvis afhænger af spørgsmålenes omfang og karakter. I forhold til de 3 spørgsmål, der vil skulle vedrøre aktuelle forhold, er det ifølge Det Danske Akademi vigtigt, at disse spørgsmål omhandler væsentlige emner, som det med rimelighed kan forventes, at ansøgerne interesserer sig for, dvs. emner af samfundsrelevans og ikke blot, hvad der har ”været fremme i medierne” i nogle dage eller uger. Endelig anføres det, at det kunne overvejes at lade en tilfældigt udvalgt gruppe ”indfødte” danskere gå op til prøven sammen med de udenlandske ansøgere om statsborgerskab for at se, om spørgsmålene er rimelige og relevante og kan forventes besvaret af en ”gennemsnit-

lig” borger i Danmark. Det vil ifølge Det Danske Akademi i hvert fald ved udarbejdelsen af de konkrete spørgsmål være vigtigt at arbejde med en eller flere kontrolgrupper.

Uddannelsesforbundet forventer, at prøven bl.a. vil indeholde aspekter, der fokuserer på individets rettigheder i et demokratisk samfund: valgret til Folketinget, kommunalvalg, kvinders rettigheder o.l.

Det fremgår af de almindelige bemærkninger pkt. 1 og pkt. 3, at justitsministeren efter forhandling med undervisningsministeren fastlægger det nærmere indhold af prøven, herunder prøvens faglige og sproglige niveau. For at sikre den fornødne prøvafaglige viden vil udviklingen og den løbende afholdelse af statsborgerskabsprøven være forankret i Undervisningsministeriet, der har ansvaret for danskuddannelse til udlændinge. Den nødvendige sagkundskab vil blive inddraget i forbindelse med udarbejdelse af lærebogsmateriale og spørgsmål til prøven.

Det fremgår endvidere af de almindelige bemærkningers pkt. 4, at der ikke af lovforslaget følger nogen præcis regulering af indholdet af statsborgerskabsprøven, herunder hvilke spørgsmål der skal indgå i prøven eller prøvens niveau.

Det er dog i lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 3 præciseret, at det dansksproglige niveau fastsættes under hensyn til det dansksproglige krav ved meddelelse af dansk indfødsret ved naturalisation. Endvidere fremgår det, at prøven vil bestå af 30 spørgsmål, hvoraf 3 spørgsmål vil vedrøre aktuelle forhold og begivenheder i det danske samfund. Prøvetiden vil være 45 minutter, og for at bestå prøven skal 22 spørgsmål besvares korrekt.

Den nærmere regulering af prøvens etablering, administration og afholdelse, jf. lovforslagets § 1, stk. 2, påtænkes fastsat i en bekendtgørelse, der vil blive sendt i høring til relevante høringsparter.

3. Gebyr

Danes Worldwide er af den opfattelse, at udlændinge, der ønsker at opnå dansk indfødsret, må vise en vis interesse og dermed være villige til selv at afholde udgifter til bl.a. en statsborgerskabsprøve, men finder samtidigt at gebyret skal stå i rimeligt forhold til de faktiske udgifter for afholdelse af

prøven. Danes Worldwide foreslår på den baggrund, at gebyret ikke fastsættes højere end ca. 500 kr.

Dansk Folkeoplysnings Samråd finder, at lovforslaget vil bidrage til, at flere borgere inkluderes i det danske samfund og det danske demokrati, og at det i den forbindelse har betydning, at det påtænkte deltagergebyr ikke bliver for højt.

Dansk Flygtningehjælp opfordrer til, at man – medmindre gebyret bliver af ubetydelig størrelse – overvejer gebyrfritagelse for personer med flygtningestatus. Dansk Flygtningehjælp henviser i den forbindelse til Flygtningekonventionens artikel 34.

Det Danske Akademi bemærker, at det er vigtigt at påse, at prøverne ikke bliver en pengemaskine for private udbydere, dvs. at gebyrerne ikke får lov at løbe løbsk, dels ud fra en almen rimelighedsbetragtning, dels for at undgå at statsborgerskab skal afhænge af ansøgerens pengepung.

Det fremgår af de almindelige bemærkninger pkt. 5, at den løbende afholdelse af prøven vil indebære løbende udgifter til dækning af prøveafholderens udgifter til administration og gennemførelse af prøverne, herunder udgifter til administration af tilmeldinger til prøverne, prøveafholdelsen, udlån af it-udstyr, tilsyn med prøvens afholdelse og udstedelse af prøvebeviser. Det fremgår i den forbindelse, at udgifterne hertil vil blive dækket af et gebyr.

Det fremgår endvidere af de specielle bemærkninger til lovforslagets § 1, at gebyret vil have til formål at dække de gennemsnitlige omkostninger, der er forbundet med afholdelse af statsborgerskabsprøven hos de udpegede prøveafholdere, og vil blive opkrævet af prøveafholderne i forbindelse med tilmelding til prøven. Det fremgår desuden, at fastsættelse af gebyrets størrelse vil blive foretaget, når der er truffet aftale om de enkelte prøveafholderes udgifter til afholdelse af prøven.

Det er Justitsministeriets vurdering, at gebyret må forventes at blive af en størrelsesorden, der ikke vil udgøre en hindring for aflæggelse af prøven.

Justitsministeriet kan i den forbindelse bemærke, at gebyret for aflæggelse af den nuværende indfødsretsprøve i 2013 er på 704 kr.

4. Prøveforberedende kurser

Danske Handicaporganisationer (DH) anfører, at det er et vigtigt udgangspunkt for at kunne bestå statsborgerskabsprøven, at ansøgerne er blevet undervist og har haft mulighed for at forberede sig. DH er bekymrede for, om rammerne for undervisning, forberedelse og prøveafleggelse i tilstrækkelig grad sikrer reelle muligheder for personer med handicap for at bestå prøven. DH er af den opfattelse, at der bør stilles specialpædagogisk støtte mv. til rådighed både i undervisningen og ved prøveafleggelsen, således at personer med handicap reelt kan profitere af undervisningen og efterfølgende tage statsborgerskabsprøven. DH henviser i den forbindelse til, at kvalificeret brug af hjælpemidler kræver, at den enkelte er fortrolig med og rutineret i brugen af hjælpemidler. Skal hjælpemidlerne reelt være kompenserende i prøvesituationen, skal de derfor også have været stillet til rådighed i undervisningsforløbet. DH finder det på den baggrund nødvendigt, at der i forbindelse med lov om statsborgerskabsprøve og den efterfølgende bekendtgørelse følges op med forpligtelser og retningslinjer for specialpædagogisk støtte ved sprogskoler og kurser i forhold til statsborgerskabsprøven.

Det fremgår af de almindelige bemærkninger pkt. 3, at etableringen af statsborgerskabsprøven indebærer, at der udarbejdes et lærebogsmateriale, som skal danne grundlag for de spørgsmål, der stilles til prøven, med undtagelse af de 3 spørgsmål per prøve, der vedrører aktuelle forhold. Det fremgår endvidere, at lærebogsmaterialet skal give den enkelte ansøger mulighed for at forberede sig til prøven.

Justitsministeriet skal i den forbindelse bemærke, at det er hensigten, at statsborgerskabsprøven – i lighed med den nugældende indfødsretsprøve – baseres på et selvstudium med udgangspunkt i et udarbejdet lærebogsmateriale til brug for prøven. Det er således ikke hensigten, at der etableres myndighedsinitierede forberedelseskurser til statsborgerskabsprøven.

Det er Justitsministeriets opfattelse, at et lærebogsmateriale vil afgrænse prøvens emner for prøvedeltagerne, og at det med udarbejdelsen af et sådant materiale sikres, at den enkelte udlænding har mulighed for at tilegne sig den nødvendige viden uden at skulle deltage i et kursus.

Justitsministeriet skal endelig bemærke, at det er hensigten, at lærebogsmaterialet vil blive stillet til rådighed på en sådan måde, at den enkelte

ansøger vil kunne vælge at forberede sig til prøven ved at lytte til lærebogsteksten.

5. Prøveafleggelse for ansøgere med handicap mv.

Danske Handicaporganisationer (DH) henviser til § 12 i bekendtgørelse nr. 1106 af 17. september 2010 om indfødsretsprøven, hvoraf det fremgår, at tilladelser meddelt i henhold til §§ 13 og 14 (tilladelser til brug af hjælpemidler) ikke må forringe prøvens faglige niveau eller påvirke bedømmelsen af prøvepræstationen. DH er af den opfattelse, at det på baggrund af bestemmelsen er uklart, om personer med udviklingshæmning med psykiske vanskeligheder, der hindrer indlæring, eller personer med specifikke sproglige indlæringsvanskeligheder fratages muligheden for at erhverve dansk statsborgerskab ved prøveafleggelse. Denne uklarhed bør efter DHs opfattelse ikke gentages i det kommende regelsæt vedrørende statsborgerskabsprøven. DH opfordrer på den baggrund til, at det ved fastlæggelsen rammerne for prøveafleggelse og indhold sikres, at personer med handicap har adgang til de nødvendige kompensationsmuligheder. Ydermere skal det sikres, at prøven er tilgængelig for alle, uanset synshandicap, hørehandicap, kognitive funktionsnedsættelser mv.

Lovforslaget indebærer, at justitsministeren efter forhandling med undervisningsministeren kan fastsætte regler om etablering, administration og afholdelse af statsborgerskabsprøven. I de specielle bemærkninger til lovforslaget § 1 fremgår det, at det bl.a. er hensigten at fastsætte regler om brug af hjælpemidler og om adgang til aflæggelse af prøven på særlige vilkår for prøvedeltagere med særlige behov.

Justitsministeriet skal i den forbindelse bemærke, at den gældende retstilstand ved indfødsretsprøven for så vidt angår prøvedeltagere med handicap indebærer, at prøvedeltagere med handicap har mulighed for i muligt omfang at blive ligestillet med andre prøvedeltagere gennem tilladelse til anvendelse af hjælpemidler ved prøveafleggelsen. Tilladelsen må ikke forringe prøvens faglige niveau eller påvirke bedømmelsen af prøvepræstationen og gives på grundlag af ansøgning fra prøvedeltageren og – i tilfælde af ikke åbenlyse handicap – på grundlag af en udtalelse fra en læge, psykolog, synskonsulent eller anden sagkyndig. Lederen hos den prøveafholdende udbyder kan give tilladelse til 1) praktiske foranstaltninger og brug af tekniske hjælpemidler, 2) tilstedeværelse af en hjælper, f.eks. til oplæsning af prøven, og 3) forlænget prøvetid. Prøvedeltagere kan endvidere

ansøge Undervisningsministeriet om tilladelse til andre former for hjælpemidler end ovennævnte.

I forbindelse med etableringen af statsborgerskabsprøven påtænkes regler om brug af hjælpemidler og om adgang til at aflægge prøven på særlige vilkår udarbejdet i lighed med de regler, der er gældende for aflæggelse af den nuværende indfødsretsprøve.

6. Prøveafholdere

Dansk Folkeoplysnings Samråd ser positivt på, at prøveafholdelsen vil kunne foregå hos både offentlige og private, herunder selvejende institutioner.

Det fremgår af de almindelige bemærkninger pkt. 3, at prøven påtænkes afholdt af prøveafholdende udbydere af danskuddannelse, ligesom det i dag er tilfældet med indfødsretsprøven. Det fremgår endvidere af de specielle bemærkninger til lovforslagets § 1, at der ved udpegning af prøveafholdere bl.a. vil blive lagt vægt på, at den enkelte prøveafholder har erfaring med afholdelse af prøver.

7. Andre spørgsmål

Uddannelsesforbundet finder grundlæggende, at de betingelser, som Folketinget har fastsat i forhold til statsborgerskab ved naturalisation, bl.a. betingelserne om ophold og selvforsørgelse, er så fyldestgørende, at kravet om statsborgerskabsprøve er unødvendigt. Det er endvidere Uddannelsesforbundets holdning, at kravet til dansk kundskaber i form af dokumentation for Prøve i Dansk 2 er for højt. Efter Uddannelsesforbundets opfattelse burde Prøve i Dansk 1 anses som tilstrækkelig dokumentation for dansk kundskaber. Uddannelsesforbundet finder endvidere i forhold til muligheden for dispensation fra kravet om bestået statsborgerskabsprøve, at kravet om deltagelse i en specifik danskuddannelse samt prøve er et urimeligt krav henset til målgruppens fysiske og psykiske tilstand. Det eneste reelle krav, der ifølge Uddannelsesforbundet med rette kan stilles til ansøgeren, er, at ansøgeren har forsøgt at deltage i en ikke specifik danskuddannelse og forsøgt at tilegne sig dansk kompetencer.

Dansk Flygtningehjælp finder, at der gælder ganske stramme regler for dispensation og ser på baggrund af flygtnings særlige situation generelt

gerne dispensationsadgangen udvidet yderligere. Dansk Flygtningehjælp henviser i den forbindelse til Flygtningekonventionens artikel 34.

Danes Worldwide henviser til, at det er en forudsætning for optagelse på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, at ansøgeren giver afkald på sit tidligere statsborgerskab. Danes Worldwide mener, at dette krav skal bortfalde. Danes Worldwide gør derudover opmærksom på, at nogle landes løsningsprocedure er så langvarig, at det ikke er muligt at blive løst inden for den fastsatte frist. Danes Worldwide er endvidere af den opfattelse, at det ikke efter bestemmelsen i § 8, stk. 4, i cirkulæreskrivelsen om naturalisation bør være et krav, at ægtefællens arbejde i udlandet er for danske interesser. Det anføres i den forbindelse, at den nuværende ordlyd af § 8, stk. 4, ikke er i tråd med regeringens – og store dele af Folketingets – bestræbelser på at sikre Danmarks rolle i det globaliserede verdenssamfund. Endelig anfører Danes Worldwide, at sagsbehandlingstiden for både ansøgninger om dansk indfødsret ved naturalisation samt ansøgninger om bevis for eller bevarelse af dansk indfødsret bør nedbringes.

Danske Handicaporganisationer (DH) finder, at det er positivt, at der i lovforslaget er taget højde for muligheden for dispensation bl.a. på baggrund af handicap. DH anfører i den forbindelse, at der i modsat fald ville være tale om udtalt diskrimination og overtrædelse af Handicapkonventionens artikel 18, stk. 1, og artikel 5. DH har ingen indvendinger overfor, at der er et dokumentationskrav i forhold til at opnå dispensation fra krav om bestået statsborgerskabsprøve, men finder det nødvendigt, at det specificeres, hvilke krav der stilles til denne dokumentation. DH finder, at det ikke kun bør være lægelige oplysninger, som ligger til grund for dokumentationen, da der kan være andre faktorer, der spiller ind. DH finder det derfor yderst bekymrende, at man i lovforslaget alene har en diagnosetilgang til dokumentationskravet, og henviser i den forbindelse til, at dette kan være u hensigtsmæssigt f.eks. ved psykosociale handicaps, som f.eks. psykisk sygdom og PTSD, hvor der bl.a. kan være lange udredningsforløb.

Amnesty International bemærker, at det ville have været ønskeligt, at bestemmelsen om dispensation fra kravet om dokumentation for bestået statsborgerskabsprøve var formuleret således, at der *dispenseres* fra kravet, når der foreligger lægelig dokumentation for, at ansøgeren lider af PTSD i en sådan grad, at det må anses for at udelukke den pågældende fra at erhverve de nødvendige kundskaber til prøvens gennemførelse. At man altså ikke lader denne lægelige vurdering være op til Folketingets Indfødsretsudvalg. Amnesty International peger i tilknytning hertil på oplysninger

om, at Indfødsretsudvalget gennem årene har tilsidesat lægefaglige oplysninger om PTSD og gjort gældende, at PTSD ikke er en seriøs diagnose.

Institut for Menneskerettigheder bemærker, at forslaget om statsborgerskabsprøve ikke imødekommer et kritikpunkt, som (efter Institut for Menneskerettigheds opfattelse med rette) har været fremført i relation til den gældende prøve (indfødsretsprøven), nemlig at den ikke burde omfatte ansøgere, som er opvokset og uddannet i Danmark. Instituttet anbefaler – med henblik på at fremme den enkeltes menneskerettigheder – at ansøgere med en dansk skole- og/eller uddannelsesmæssig baggrund undtages fra kravet om bestået statsborgerskabsprøve. Instituttet bemærker herved, at en række prøver/eksamener mv. må kunne anses som fornøden dokumentation for en ansøgers kendskab til danske samfundsforhold (i lighed med, hvad der gælder for kravet om dokumentation for danskkundskaber). Instituttet henviser i den forbindelse bl.a. til, at det menneskeretlige udgangspunkt er, at enhver har ret til et statsborgerskab, og at dansk indfødsretslovgivning skal bygge på dette princip, jf. bl.a. Den Europæiske Konvention om Statsborgerret, artikel 4(a). Der henvises endvidere bl.a. til artikel 6, stk. 4, hvoraf det fremgår, at erhvervelsen af statsborgerskab skal lettes for personer, som er født i landet eller er kommet til landet inden det fyldte 18. år. De betingelser, der kan stilles for naturalisation, skal være rimelige og især relatere sig til ansøgernes integration. Når der skal stilles færre og lempeligere betingelser til ansøgere, der er født eller vokset op i et land, skyldes det ifølge Instituttet en antagelse af, at de er socialiseret i landet gennem deres opvækst, og at landet i realiteten kan betragtes som 'deres'. Instituttet fremhæver endvidere, at det af den seneste indfødsretsaf tale fremgår, at der vil blive fremsat forslag om automatisk tildeling af statsborgerskab til unge, der er født og opvokset i Danmark. Det anføres i den forbindelse, at der dog kun vil blive tale om en delvis løsning af det problem, at mange unge med en dansk skole- eller uddannelsesmæssig baggrund føler sig krænkede af prøvekravet, såfremt fødselskriteriet fastholdes ved den bebudede lovændring.

Dokumentations- og rådgivningscenteret om racediskrimination (DRC) anfører, at der med lovforslaget sker en nødvendig men ikke tilstrækkelig lempelse af de eksisterende regler om tildeling af statsborgerskab, herunder henset til de internationale forpligtelser på området. Bl.a. fremhæves det, at der ikke i lovforslaget er henvist til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, FN's Handicapkonvention og FN's konvention om borgerlige og politiske rettigheder, ligesom DRC henviser til verserende sager ved Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol og

FN's Menneskerettighedskomite. DRC finder, at der generelt er behov for en revision af de danske regler om tildeling af indfødsret. DRC er endvidere af den opfattelse, at det helt centrale problem vedrører muligheden for dispensation fra kravet om dokumentation for bestået statsborgerskabsprøve. DRC henviser i den forbindelse til det forhold, at en række persongrupper er fritaget fra at skulle tage statsborgerskabsprøven, mens handicappede stilles over for ganske omfattende dokumentationskrav, førend de eventuelt kan blive fritaget fra kravet.

Justitsministeriet skal hertil samlet bemærke, at regeringspartierne Socialdemokraterne, Socialistisk Folkeparti og Radikale Venstre den 23. maj 2013 indgik en aftale om indfødsret med Enhedslisten. Ved aftalen er de generelle retningslinjer for justitsministerens udarbejdelse af lovforslag om indfødsrets meddelelse fastlagt, jf. cirkulæreskrivelse nr. 9253 af 6. juni 2013 om naturalisation.

Det følger af aftalens § 24, stk. 1 og 2, at det bl.a. er en betingelse for optagelse på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, at ansøgeren dokumenterer danskundskaber ved bevis for at have bestået danskuddannelsernes Prøve i Dansk 2 eller en af de prøver, der er angivet i aftalens bilag 3, ligesom det er en betingelse, at ansøgeren dokumenterer at have bestået en statsborgerskabsprøve. Aftalen indeholder endvidere en bestemmelse om mulighed for dispensation fra betingelserne om bestået danskprøve og bestået statsborgerskabsprøve som følge af helbredsmæssige forhold, jf. aftalens § 24, stk. 3.

Med lovforslaget om statsborgerskabsprøve bemyndiges justitsministeren til efter forhandling med undervisningsministeren at etablere den nye statsborgerskabsprøve og til efter forhandling med undervisningsministeren at fastsætte nærmere regler om prøvens etablering, administration og afholdelse. Lovforslaget skaber således den fornødne lovgivningsmæssige ramme for udmøntningen af de dele af aftalen af 23. maj 2013 om indfødsret, som vedrører statsborgerskabsprøven.

Lovforslaget indeholder derimod ikke en regulering af, hvorvidt en ansøger på grund af helbredsmæssige forhold kan opnå dispensation fra betingelsen om en bestået statsborgerskabsprøve. Der følger ligeledes ikke af lovforslaget nogen regulering af, hvilket krav om danskundskaber der stilles for at kunne opnå dansk indfødsret, eller hvilken personkreds der skal opfylde betingelsen om en bestået statsborgerskabsprøve. Disse spørgsmål er alle reguleret i aftalen af 23. maj 2013 om indfødsret.

Justitsministeriet skal dog på baggrund af de nævnte hørings svar bemærke, at det følger af aftalens § 24, stk. 3, at hvor ganske særlige forhold taler herfor, forelægges det Folketingets Indfødsretsudvalg, om der kan dispenseres fra betingelserne om dokumentation for danskkundskaber og en bestået statsborgerskabsprøve. Forelæggelse vil ske, hvis ansøgeren lægeligt diagnosticeres med en langvarig fysisk, psykisk, sensorisk eller intellektuel funktionsnedsættelse og som følge heraf ikke er i stand til – eller har rimelig udsigt til – at kunne opfylde betingelserne. Det er herudover en forudsætning for forelæggelse, at ansøgeren afgiver oplysning på tro og love om deltagelse i Danskuddannelse 2 og ikke har forsøgt at tage Prøve i Dansk 2 og statsborgerskabsprøven. Hvis ansøgeren ikke har deltaget i Danskuddannelse 2 og ikke har forsøgt at tage Prøve i Dansk 2 og statsborgerskabsprøven, vil forelæggelse for Indfødsretsudvalget dog ske, hvis ansøgeren kan fremlægge dokumentation for, at en langvarig fysisk, psykisk, sensorisk eller intellektuel funktionsnedsættelse er årsagen til såvel den manglende deltagelse i danskundervisning som de manglende forsøg på at tage prøve i dansk og statsborgerskabsprøven.

Det følger endvidere af aftalens § 24, stk. 4, at de forhold af helbredsmæssig karakter, der er omtalt i stk. 3, skal være dokumenteret ved en erklæring fra en person med lægefaglig baggrund. Det skal fremgå af erklæringen, om behandlingsmulighederne er udtømte, om den pågældende er ude af stand til at bestå en danskprøve og statsborgerskabsprøve, og om den pågældende fremover vil blive i stand til at tilegne sig dansk på det krævede niveau.

Aftalen af 23. maj 2013 indebærer dermed, at der nu er en ensartet adgang til forelæggelse for Folketingets Indfødsretsudvalg for alle ansøgere med en langvarig funktionsnedsættelse, herunder ansøgere med PTSD.

Det bemærkes i den forbindelse, at aftalens § 24, stk. 3, om mulighed for dispensation fra kravet om danskkundskaber og statsborgerskabsprøve er tilpasset i lyset af FN's konvention af 2006 om rettigheder for personer med handicap (Handicapkonventionen)

Som det fremgår af bestemmelsen i § 24, stk. 3, henhører det under Folketingets Indfødsretsudvalg at beslutte, hvorvidt der kan dispenseres fra kravene om danskkundskaber og statsborgerskabsprøve som følge af helbredsmæssige forhold.

Aftalen af 23. maj 2013 om indfødsret beskriver således de betingelser, der skal være opfyldt for, at regeringen uden forelæggelse for Folketingets Indfødsretsudvalg kan optage en ansøger på et lovforslag om indfødsrets meddelelse. Personer, der er optaget på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, vil derfor enten opfylde betingelserne i aftalen eller være optaget på lovforslaget efter forelæggelse for Folketingets Indfødsretsudvalg.

Justitsministeriet skal endelig bemærke, at det følger af regeringsgrundlaget, at unge, som er født og opvokset i Danmark, i visse tilfælde automatisk skal tilbydes statsborgerskab, og at det skal være muligt at have dobbelt statsborgerskab. Lovforslag om statsborgerskab til unge samt dobbelt statsborgerskab forventes at blive fremsat i folketingssamlingen 2013/2014. Lovforslagene vil blive sendt i høring til relevante høringspartier.

III. Lovforslaget i forhold til lovudkastet

Der er i forhold til lovudkastet foretaget visse mindre ændringer af sproglig karakter.